

# Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 43. hét



MINISZTERELNÖKSÉG  
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI  
KUTATÓINTÉZET



## Az RMDSZ hivatalossá tenné a magyar nyelvet Székelyföldön

A magyar nyelv hivatalos székelyföldi státusának elérése is szerepel abban a programban, amellyel a RMDSZ a decemberi parlamenti választások előtt kívánja megszólítani a választókat. A választási programot Kelemen Hunor, a szövetség elnöke ismertette egy csütörtöki kolozsvári sajtótájékoztatón. Az RMDSZ elnöke elmondta, hogy a választási program a magyar közösségi jogok megerősítésére, a minőségi oktatás megteremtésére, az erdélyi infrastruktúra fejlesztésére és a vállalkozói szféra segítésére, a családok jólétének és biztonságának a megteremtésére irányul. Az MTI beszámolója szerint a közösségi jogok sorában megemlítette, hogy új alkotmány kell Romániának, és ebben az Erdély és Románia egyesülését kimondó gyulafehérvári nyilatkozatnak is helyet kell biztosítani. Úgy vélte, ezt az a körülmény teszi lehetővé, hogy Románia 2018-ban ünnepli az egyesülés centenáriumát. „Ha a modern román állam jogalapját a gyulafehérvári egyesülés és nagygyűlés nyilatkozata képezi, akkor az ott elfogadott rezolúció nemcsak egy ígéret, hanem törvény, amit be kell tartani” – fogalmazott Kelemen Hunor. Az RMDSZ elnöke azt is a választási programba foglalt nemzetpolitikai célok közé sorolta, hogy húsz százalékról tíz százalékra csökkentsék a kisebbségek helyi arányának a küszöbét, amely fölött nyelvhasználati jogokat biztosítanak a kisebbségeknek. Hozzátette: a nyelvhasználat jogát azokon a településeken is biztosítani szeretnék, ahol egy közösség számaránya nem éri el a tíz százalékot, de a közösség lélekszáma meghaladja az ötezer főt. Kelemen Hunor kijelentette, az RMDSZ olyan oktatási törvény elfogadását szorgalmazza, amely a minőségi oktatásra fekteti a hangsúlyt, és felkészíti a gyerekeket arra, hogy a 21. században sikeresek, versenyképesek legyenek. Az RMDSZ elnöke a kiemelt célok közé sorolta az erdélyi autópályák befejezését és a mezőgazdaság fejlesztését. A szövetség azt szorgalmazza, hogy Romániában is vezessék be a családi adófizetést, és az adópolitikával ösztönözzék a gyermekvállalást. A szegénység felszámolását az RMDSZ a minimálbér jelentős megemelésével szeretné elérni. Amint Kelemen Hunor elmondta, a jelenlegi 1250 lejről a négyéves ciklus végéig 2000 lejre kell emelni a minimálbért. A szövetségi elnök hozzátette, hogy az RMDSZ a romániai rezsicsökkentést is kezdeményezi. Ezt azzal segítené elő, hogy a villany-, a gáz- és a szennyvízszolgáltatás áfáját – a víz áfájához hasonlóan – a jelenlegi húsz százalékról kilenc százalékra csökkentené. Kijelentette, hogy a szövetség nem ígér olyasmit, amit ne lehetne megvalósítani az elkövetkező négy évben. Hozzátette: a program összeállításakor abból indultak ki, hogy ami jó Erdélynek, az jó Romániának is, ami jó a magyaroknak, az minden közösségnek jó lehet. Kelemen Hunor az élet biztonságossá, kiszámíthatóvá tételét tekintette a szövetség céljának „az elbizonytalanítás időszakában” – írja az MTI. Az elbizonytalanítás jelének tekintette a romániai korrupcióellenes ügyészségnek (DNA) a magyar önkormányzati vezetőkkel kapcsolatos eljárásait. A Mezei János volt gyergyószentmiklósi polgármester, Ráduly Róbert csíkszeredai, Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester, valamint a Horváth Anna kolozsvári alpolgármester ellen indított ügyészségi eljárást az aránytalanságok miatt tartotta aggályosnak. Megjegyezte, hogy az ügyészség mind a négy politikust eltiltotta



hivatala gyakorlásától, miközben más polgármesterek – akiket jóval súlyosabb ügyekben vádolnak – továbbra is dolgozhatnak.

## RMDSZ: jó kormányfő lenne Dacian Cioloș

Jó miniszterelnök lehetne Dacian Cioloș, amennyiben politikai támogatással kerül egy politikai kormány élére – így reagált szerdán Kovács Péter, az RMDSZ ügyvezető elnöke a független kormányfő által kedden nyilvánosságra hozott, Románia 100 platform című programra Facebook-oldalán. A politikus szerint az anyagban van egy óriási hiányosság: egy újabb olyan dokumentumról van szó, amelyből gyakorlatilag kimaradnak a nemzeti kisebbségek. „Egy tömondatnyi gondolat sincs benne arról a mintegy 10 százaléknyi román állampolgárról, aki valamelyik őshonos nemzeti kisebbséghez tartozónak vallotta magát. Ez számomra azt igazolja vissza, nagyon messze vagyunk attól, hogy valamelyik román párt, a kormány, vagy akár valamelyik haladó gondolkodású román politikus „magától” prioritásai közé sorolja a kisebbségeket. Szükség van az etnikai képviseletre, szükség van az RMDSZ-re” – fogalmazott Kovács. Megjegyzi ugyanakkor: a programban több olyan elem is megjelenik, ami támogatható, amit az RMDSZ is prioritásként hirdetett meg a következő választási ciklusra. Ilyen a képviselet felfrissítése, hiszen az RMDSZ által bejutónak tekinthető helyre rangsorolt jelöltek fele új. Emellett a korrupció visszaszorítása, valamint az oktatás reformja is fontos. „Mi azt mondjuk, hogy tehermentesíteni kell gyerekeinket, az iskolák felújításának a végére kell jutni, a szakiskolák számát és színvonalát növelni kell, a fiatal pedagógusok méltánytalanul alacsony jövedelmének ügyét meg kell oldani” – fogalmazott Kovács. A szegénység visszaszorítása is szerepel a közös pontok között.

## Felülírhatatlan szabadságvágy

Számos erdélyi településen megemlékezést tartottak a hétvégén az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából. Kolozsváron több százan vettek részt vasárnap délután a sétatéri '56-os emlékműnél megtartott megemlékezésen a Kolozsvár Társaság és a Kolozs megyei RMDSZ szervezésében. Az ünnepségen elsőként felszólaló Kántor Lajos akadémikus, a Kolozsvár Társaság elnöke úgy fogalmazott, a közösségnek korszerű, baráti szellemű Kolozsvár építésére kell törekednie, és a hitet fel nem adva kell nevelnie a fiatalságot. Az ünnep lényegét a következőképpen foglalta össze: „60 év után nem kényszerből gyűltünk itt össze, hanem azért, mert szükségét érezzük az együttlétnek!” Dávid Gyula irodalomtörténész kiemelte, 1956 a mai napig „világító példája a nemzet egységének”. Felidézte, Erdélyben összesen 146 fiatalot ítéltek el a magyar forradalommal való nyílt szolidarizálás miatt. Dávid ugyanakkor a hallgatósághoz fordulva feltette a kérdést: „vajon a magyar közösség ma képes lenne-e arra, amire hatvan évvel ezelőtt?” Horváth Anna tisztségéből felfüggesztett kolozsvári alpolgármester – akit kolozsvári



polgárként konferáltak fel – ünnepi beszédében hangsúlyozta, voltak, akik féltő aggodalommal arra kérték, hogy ne mondjon beszédet a rendezvényen. „Én azonban azért vagyok ma önökkel, mert úgy gondolom, szabadság csak ott lehet, ahol az emberi méltóságot, a közösségi törekvéseket nem írja felül a félelem” – mondta a korrupcióellenes ügyészség által befolyással üzérkedéssel meggyanúsított előljáró. Mint fogalmazott, az erdélyi magyarság egy olyan többségi társadalomnak a része, amelyet a gyanakvás, a félelem, a kiábrándultság, a széthúzás tesz könnyen manipulálhatóvá. „Ennek a harcnak ma Erdélyben, épp úgy, mint 1956-ban a társadalmi szolidaritás, végső soron a jövőnk a tétje. Mert az erdélyi magyar érdekképviselő, egyházaink, közéleti szereplőink csakis ennek az erőnek és józan értékítéleten alapuló szolidaritásnak a jegyében tudnak szembenézni a kisebbségi létünk kihívásaival” – fogalmazott Horváth Anna.



## A forradalom hőseinek tettei ma is iránymutatóak

Ma is irányt mutatnak 1956 hősei, akik szembe mertek szállni egy legyőzhetetlennek vélt világhatalommal, hogy megmutassák: szabadon, diktatúrától mentesen akarnak élni - jelentette ki Grezsa István, a Miniszterelnökség határon átnyúló beruházások ellenőrzéséért felelős miniszteri biztosa vasárnap a felvidéki Dunaszerdahelyen. A Magyar Közösség Pártjának (MKP) központi megemlékezésén Grezsa István felidézte az 1956-os forradalom és szabadságharc 60 évvel ezelőtti eseményeit, majd leszögezte: 1956 dicsőséget szerzett a magyarságnak, mert megmutatta az irányt a szovjet tankoknak, a világnak pedig a magyar nemzet szabadságszeretetét, azt, hogy „az emberi szívekből a tisztesség és a szabad levegő vágya kitörölhetetlen”. A miniszteri biztos rámutatott: 1956 októberében több száz pesti srác harcolt életét is feláldozva az igazságért, az emberi méltóság és becsület helyreállításáért, azért mert szabadon és emberként akartak élni. Ezt a küzdelmet döbbenet és irigykedve nézte a világ - mondta. Ezek a fiatalok hősök voltak, akik egy legyőzhetetlennek vélt világhatalommal szembe mertek szállni, hogy megmutassák szabadon, diktatúráktól mentesen, emberi körülmények között szeretnének élni. Ők ma is irányt mutatnak nekünk, s hagyatékuk iránt felelősséggel tartozunk - hangsúlyozta. Hozzátette: ma nem fegyverrel küzdő, hanem magyar nemzeti önazonosságára büszke, azt ápoló és azért áldozatot hozni kész magyarokra van szüksége a nemzetnek. Menyhárt József, az MKP elnöke beszédében kiemelte: „56 egyik üzenete a felvidéki magyarságnak az, hogy – amiként a pesti srácok is magukban érezték a hitet és a bátorságot – úgy a felvidéki magyarság is érezze ezeket magában, és ne elégedjen meg azzal ami jut, hanem bátran kérje azt, ami jár. Másrészt 1956 azt is megmutatta, hogy nincs olyan helyzet, amiből ne lenne kiút, nincs olyan helyzet, amelyben ne lenne remény” – tette hozzá a felvidéki magyar párt elnöke. A Csallóköz központjának számító városban tartott ünnepség a diktatúrák áldozatainak állított emlékmű megkoszorúzásával kezdődött, majd a művelődési központban folytatódott. A teltházas rendezvényen a



felvidéki magyarság politikai és civil érdekképviselője, valamint ismert közéleti személyiségek mellett több százan vettek részt.



## Ösztöndíjszerződést írtak alá vajdasági magyar hallgatók az MNT-vel

Az MNT oktatásfejlesztési stratégiájának egyik legfontosabb eleme az immár hat éve útjára bocsátott felsőoktatási ösztöndíjprogram, amely nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a minél többen tanuljanak és boldoguljanak szülőföldjükön. Az idei tanévben 395 vajdasági magyar egyetemi és főiskolai hallgató részesül felsőoktatási ösztöndíjban, ebből 311-en írták alá szerződésüket. Pirityiné Szabó Judit, a Nemzetpolitikai Államtitkárság főosztályvezetője elmondta: „annak a fontos történésnek lehetünk újra tanúi, amikor a jól működő, nemzetet képviselő közösségi intézmény a személyes sorsok felé fordul. Egyetemi és főiskolás hallgatók százait segíti abban, hogy mindennapjaikat könnyebbé tegye. Jól megszervezett, tudatos lépés a tehetséges és szorgalmas fiataljaink támogatása, hiszen a jövő értelmisége tarthatja meg a magyar közösséget Magyarországon és itt a Délvidéken is”. Hajnal Jenő az MNT elnöke okleveleket adott át az előző tanév legsikeresebb ösztöndíjasainak és demonstrátorainak. Az eseményen jelen volt Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség és a Tartományi Képviselőház elnöke és más vajdasági magyar közéleti személyek.

## Több mint 13 millió dinárt fordít a vajdasági kormány a nemzeti tanácsok finanszírozására

Idén lényegesen csökkent a vajdasági nemzeti kisebbségek pénzelése. A tartományi kormány arra törekszik, hogy az elkövetkező két évben nagyobb támogatást, sőt állami támogatást eszközöljön ki a projektek finanszírozására. A tartományi költségvetés felülvizsgálata után 13 millió 800 ezer dinár jut a nemzeti tanácsok finanszírozására. A pénzt működésre és projektumok megvalósítására fordíthatják. A költségvetési megszorítások miatt a kiemelt jelentőségű kulturális események szenvedték meg legnagyobb mértékben az anyagi hiányt. Az új támogatással remélhetőleg az év végéig pótolható lesz a keletkezett űr. A Magyar Nemzeti Tanácsnak ötmillió dinár jár a költségvetésből. Hajnal Jenő, az MNT elnöke elmondta: „két részből áll ez a támogatás, egyrészt működési költségekből, ez 3 millió 300 ezer dinár, és valamivel több mint 1 millió a fejlesztésekre van előirányozva. Mi ezt a fejlesztést elsősorban tájékoztatásra fogjuk fordítani, a korábbi évekhez hasonlóan, hiszen úgy látjuk, hogy a legnagyobb gond pontosan ott jelentkezett”. Nyilas Mihály, a tartományi kormány alelnöke elmondta, hogy az új vezetőség megfelelően viszonyul a nemzeti kisebbségekhez, ami elsősorban a



támogatásokról látszik. A tartományi kormány 16 vajdasági kisebbségi közösség képviselőjével írt alá támogatásról szóló szerződést. Igor Mirović, a tartományi kormány elnöke hangsúlyozta, hogy tartósan kellene pénzelni a kisebbségi közösségeket.

## Nyolcszáz új nyertes pályázója van a Prosperitatinak

Pénteken meghozott döntése értelmében újabb jelentkezőket támogat a Prosperitati Alapítvány. Juhász Bálint, az alapítvány ügyvezetője részletezte az elfogadott határozatot. Mint mondta, a start-up támogatásokra vonatkozó pályázatot a második kiírási körben hirdették meg, két komponensből tevődött össze: képzés és mentori segítség, majd a vállalkozások indításához szükséges eszközök megvásárlása. A 165 pályázóból 158-nak volt joga részt venni a képzésben, 114-en tettek sikeres vizsgát. A mentori tevékenységben 112-en vettek részt, s a végén 102 olyan, idejében beadott teljes pályázat lett, melyet értékelni tudtak, ebből 94-nek hagyta jóvá a támogatást az alapítvány döntéshozó testülete, több mint 65 millió dinár értékben. Orbán Viktor magyar kormányfő és Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke legutóbbi budapesti megbeszélését követően új lehetőség nyílt arra, hogy pályázókat támogasson az alapítvány az első kiírási körben leadott pályázatok esetében. Az elbírálás ezeknél már korábban megtörtént: a nyertesek mellett több mint 270, forrás függvényében támogatott pályázat volt. Első lépésben az ő támogatásukra kerülhetett sor, ezeket a szerződéseket már aláírták – magyarázta Juhász Bálint. Most, második lépésben, egy egyeztetett eljárás alapján írnak alá újabb támogatási szerződéseket – ennek kapcsán is pénteken született döntés. Azokat érinti, akik nem kaptak támogatást sem a kiírás első körében, sem forrás függvényében, de az értékeléskor negyven pontot vagy annál többet értek el, érvényes és megfelelő volt a pályázatuk, és az ellenőrzés során sem találtak rendellenességet az értékbecslők.



## A kárpátaljai magyar szervezetek és a magyar külképviseletek közösen emlékeztek 1956-ra Ungváron

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) és az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), valamint a kárpátaljai magyar külképviseletek közösen emlékeztek meg az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójáról Ungváron az 1956-os emlékműnél és a börtön falán elhelyezett 1956-os emléktáblánál. Szili Katalin miniszterelnöki megbízott beszédében emlékeztetett arra, hogy „a magyarországi felkelés 1956. október 23-án az első volt Európában, amely céljául tűzte ki, hogy leszámol a kommunizmus illúziójával, megteremti a szabadságot, a nemzeti függetlenséget és a demokráciát”. Hozzátette: 1956 eseményei, a forradalom nem állt meg a határokon, s jóllehet Kárpátalja ifjúsága el volt zárva '56 eseményeitől, mégis eljött az igazság pillanata,





amikor napvilágot láttak a hírek a megtorlásról, a forradalmároknak az ungvári börtönbe hurcolásáról, a Vihar hadművelet Kárpátaljáról történő vezérléséről, szórólapok, falragaszok megjelenéséről és a szolidaritásról. „Aki magyar, velünk tart! – visszhangozták a szórólapok a magyar forradalom és szabadságharc jelszavát, életre keltve a szolidaritás legszebb példáját az országhatáron túl, a népet nemzetté kovácsolva, és bizonyítva, hogy a forradalom valóban nem ismer határokat” – fogalmazott a szónok. Kifejtette: 1956 olyan értéket is teremtett, amely évek múltán is emlékeztet a nép összetartására és arra, hogy a diktatúrának hosszú távon nincs esélye. Hennagyij Moszkal, Kárpátalja megye kormányzója úgy fogalmazott: az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc előhírnöke volt a mai demokráciának. Jóllehet a szovjet csapatok elfojtották a forradalmat, a jelentőségét nehéz lenne túlértékelni. Az 1956-os események „megsemmisítő kritikát” fogalmaztak meg a szovjet totalitárius rendszerre vonatkozóan, és felgyorsították a Szovjetunió szétesését. Kárpátalján sokan elítélték a szovjet csapatok magyarországi beavatkozását. Ők ezért feketelistára kerültek, és közülük többen a szabadságukkal fizettek – mondta, hangsúlyozva, hogy „ezekről a hősököről nem feledkezünk meg”. Barta József, a KMKSZ alelnöke azt emelte ki, hogy noha az 1956-os forradalom és szabadságharc elbukott, mégsem volt értelmetlen, mert bebizonyította, a magyarság, amikor kell, képes összefogni, szabadságáért megküzdeni. „A sztálini terror által megtizedelt, megnyomorított, az anyaországtól vasfüggönnyel elzárt kárpátaljai magyarok tudomást szereztek a forradalomról, amelynek szelleme Kárpátaljára is eljutott. Ellenálló csoportok alakultak fiatalokból, röplapokat gyártottak és ragasztottak ki éjszakánként a településeken, majd miután elfogták őket, együtt raboskodtak az ungvári börtönben a magyarországi forradalmárokkal” – mondta a KMKSZ alelnöke. Zubánics László, az UMDSZ elnöke hangsúlyozta, a mai fiataloknak tanulniuk kell azoknak a fiataloknak a példájából, akik 1956-ban fegyvert ragadtak az elnyomó rendszer ellen. „A mostani kor fiataljainak tanulással, a családban való helytállással és a közösségben vállalt kötelezettséggel tudnak szerepet vállalni a mai forradalomban” – fogalmazott, megjegyezve: „1956 üzenete a mának az, hogy ki kell tartanunk a szülőföldünkön, minél aktívabban be kell kapcsolódnunk sorsunk alakításába”.



## Jankovics Róbertet választották a szábor kisebbségi frakciója alelnökének

Október 14-én, pénteken tartotta alakuló ülését a horvát szábor nyolcfős kisebbségi frakciója, amelyen döntöttek a testület vezetőinek személyéről is. Jankovics Róbertet, a magyar kisebbség parlamenti képviselőjét a kisebbségi frakció alelnökének választották meg. Jankovics Róbert az alakuló ülést követően úgy nyilatkozott, elsősorban annak örül, hogy a kisebbségi klub (frakció) egységes, szemben az előző ciklusban tapasztaltakkal,



amikor a nyolc kisebbségi képviselő nem tudott egyetértésre jutni alapvető politikai kérdésekben sem. „Ilyen tapasztalt és nálam politikailag jóval elismertebb képviselők társaságában alelnökké választásom elsősorban a magyarságunk iránti bizalomnak köszönhető. Mindenesetre örülök a kihívásnak. Nincs nagyobb elismerés, mint a kollégák elismerése. Mindez egyben nagy felelősség is. Remélem, élni tudok majd vele” – mondta Jankovics.



## Addig legyőzhetetlenek hitt hatalommal szálltak szembe a barikádokon harcolók

A barikádokon harcolók 1956-ban az összetartozás erőt adó érzésével szálltak szembe egy olyan hatalommal, amelyet addig mindenki legyőzhetetlennek tartott – mondta szombat este Londonban Potápi Árpád János. A Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára a Magyarok Angliai Országos Szövetsége (MAOSZ) által szervezett központi megemlékező rendezvényen mondott ünnepi köszöntőt a londoni Szent István Házban. Kijelentette: hatvan évvel ezelőtt sem azok a fiatalok, akik október 23-án reggel elindultak a Műegyetemtől, sem azok a munkások, budapesti polgárok, akik napközben csatlakoztak a tömeghez, nem tudhatták, hogy olyan cselekedetet visznek véghez, amelynek a mai napig csodájára jár majd a világ. A rendszerváltozás óta eltelt negyedszázad kellő távlatot nyújt ahhoz, hogy 1956 hősei immár elfoglalhassák méltó helyüket a nemzet emlékezetében, és visszakaphassák a forradalom dicsőségét azok, akiket az megillet: a magyar nép egyszerű fiai – fogalmazott ünnepi beszédében a Miniszterelnökség államtitkára. Potápi Árpád János szerint ezen a napon minden évben újból és újból meg kell köszönni a bátor helytállást mindazoknak, akik a szabadságjogok kivívásáért az utcára vonultak, akik a barikádokon harcoltak, és annak a 2600 magyar embernek, aki a harcokban elesett. Köszönet illeti azokat a tízezreket is, akiknek börtönt, üldöztetést kellett elszenvedniük – tette hozzá. Az államtitkár köszönetet mondott Nagy-Britanniának is azért a fogadtatásért, amelyben az 1956 után menekülni kényszerülő magyarokat részesítette. „Nem felejtjük el, hogy a brit egyetemek szinte versenyeztek egymással abban, hogy melyikük tud több magyar egyetemistát befogadni, és azt sem, hogy az érkezőket átsegítették a nyelvi akadályokon, támogatva mielőbbi elhelyezkedésüket” – mondta. Az államtitkár szerint 1956 legfőbb tanulsága az, hogy az összefogásban rejlik a legnagyobb erő. Mindazok, akik annak idején a budapesti eseményekről tudósítottak, az első helyen emelték ki az egymás iránti figyelmet, a bajtársiasságot. A szovjet tankok 1956 legnagyobb vívmányát már nem vehették el: a magyarság soha nem látott összefogása képes volt a nemzet megtartására az üldöztetés és a megtorlás éveiben is. Nemcsak a barikádokon tudtak összekapaszkodni a magyarok 1956 őszen, példa nélkülinek mondható az a szolidaritás is, amellyel a menekülő magyarok egymást, a már kinn élők pedig az érkezőket segítették - hangsúlyozta Potápi





Árpád János. Hozzátette: az egymásért vállalt felelősség kivételes megnyilvánulása volt, ahogy a Nagy-Britanniába érkező csaknem tízezer menekültet fogadta az ottani magyar közösség. A nemzetpolitikai államtitkár a szombat esti londoni rendezvényen 5 millió forintos támogatást ajánlott fel a MAOSZ-nak. Az angliai magyar szervezet saját működésének finanszírozására, valamint az iskolák fenntartására és a cserkészlet támogatására fordítja majd az összeget. Egyszeri, erre az évre szóló pótlólagos támogatásról van szó.

